

LAKIALOITE 23/2014 vp

Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 9 b §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamista siten, että elä-

keläisten edustus työeläkevakuutusyhtiöiden hallintoneuvostossa turvataan.

PERUSTELUT

Yleisperustelut

Tämän lakialoitteen tavoite on taata eläkeläisten edustus ja vaikutusvalta työeläkevakuutusyhtiöissä.

Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) mukaan vähintään puolet työeläkevakuutusyhtiöiden hallintoneuvostojen jäsenistä tulee olla vakuutuksenottajien ja vakuutettujen edustajia. Nämä edustajat valitaan keskeisten työntekijä- ja työnantajajärjestöjen ehdotuksesta. Käytännössä myös muut hallintoneuvostopaikat on nimitetty edellä mainittujen intressitahojen, erityisesti työntantajapuolen, toimesta.

On huomionarvoista, että eläkeläisillä ei tällä hetkellä ole omaa edustusta työeläkevakuutusyhtiöiden hallintoneuvostoissa. Tämän ei voida katsoa olevan tarkoituksenmukaista taikka oikeudenmukaista huomioiden eläkeläisten määrä eli noin 1,4 miljoonaa. Myös niiden intressitahojen, jotka eivät enää ole edustettuina työnantajien tai työntekijöiden keskusjärjestöjen kautta,

on saatava äänensä kuuluviin eläkeyhtiöiden hallintoneuvostoissa.

On ymmärrettävää, että työntekijä- ja työnantajajärjestöjen edustajat edustavat ns. maksavaa osaa työeläkevakuutusyhtiöiden hallintoneuvostoissa. Samalla tavalla pitäisi jo työuransa lopettaneiden eläkeläisten edustaa eläkkeensaajia.

Kaikilla kolmella intressitaholla on pitkälti samat yhteiset intressit eli työeläkeyhtiöiden menestys ja vakavaraisuus. Mutta silloin, kun on kyseessä yhtiöiden muut kannanotot, on selvää, että olemassa on eri intressejä. Maksaja haluaa luonnollisesti mahdollisimman pienet kustannukset, kun taas työeläkkeen saaja haluaa eläkkeen, joka on suojattu inflaatiolta. Työeläkeyhtiöiden omistajien eri intressit huomioon ottaen tulisi kaikkien kolmen intressiryhmän olla edustettuina järjestöjensä kautta.

Eläkeläisjärjestöjen edustajien mukanaolo hallintoneuvostoissa toisi myös mukanaan sen positiivisen vaikutuksen, että eläkejärjestelmän avoimuus eläkeläisiä ja muuta yhteiskuntaa kohtaan kasvaisi. Viime aikoina on sekä mediassa

että myös eduskunnassa kritisoitu valtionyhtiöiden ja muiden puolijulkisten yhtiöiden hallituksille ja johdolle annettuja bonus- ja etujärjestelmiä. Jos eläkeläisten edustajilla olisi neljäsosa työeläkeyhtiöiden hallintoneuvostopaikoista, olisi näillä myös yksi tai kaksi hallituspaikkaa. Tämä lisäisi eläkejärjestelmämme uskottavuutta ja hallinnon tasapuolisuutta.

On huomionarvoista, että tämä lakiehdotus on kustannusneutraali. Lakialoitteen tavoite on lisätä avoimuutta, jota tarvitaan tämän päivän yhteiskunnassa.

Yksityiskohtaiset perustelut

Lakialoitteessa ehdotetaan uuden 3 momentin lisäystä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 4 luvun 9 b §:ään. Tämän uuden säännöksen mukaan työeläkevakuutusyhtiöiden hallintoneuvostoissa tulisi olla myös eläkeläisten edustajia. Nämä eläkeläisten edustajat valittaisiin keskeisten eläkeläisiä edustavien järjestöjen ehdottamista henkilöistä. Nykytilassa luonteva järjestö antamaan ehdotukset eläkeläisten edustajista olisi Eläkeläisliittojen etujärjestö

EETU ry, jonka muodostavat sen perustajajärjestöt Eläkeliitto ry, Eläkeläiset ry, Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry, Kansallinen senioriliitto ry, Kristillinen Eläkeliitto ry ja Svenska pensionärsförbundet rf. EETU ry on tällä hetkellä edustettuna esimerkiksi vanhus- ja eläkeasioiden neuvottelukunnassa, Kelan neuvottelukunnassa ja TELA:n eläkkeensaajien neuvottelukunnassa.

Eläkeläisten edustajien lukumäärän tulisi hallintoneuvostossa olla vähintään neljäsosa hallintoneuvoston jäsenmäärästä.

Selvyyden vuoksi voidaan todeta, että myös eläkeläisten edustajia koskisi samat johdon erityiset kelpoisuusvaatimukset, joista säädetään työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 12 §:ssä.

Ehdotetun uuden 3 momentin lisäyksen myötä nyt voimassa olevan lain 4 luvun 9 b §:n 3 momentista tulee uusi 4 momentti jne.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 9 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 9 b §:ään, sellaisena kuin se on laissa 524/2008, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3—5 momentti siirtyvät 4—6 momentiksi, seuraavasti:

9 b §

Hallintoneuvosto

Hallintoneuvostossa on lisäksi oltava sellaisia eläkeläisten edustajia, jotka valitaan keskeisten eläkeläisiä edustavien järjestöjen ehdotta-

mista henkilöistä. Näiden edustajien lukumäärän on oltava vähintään neljäsosa hallintoneuvoston jäsenmäärästä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2015.

Helsingissä 4 päivänä kesäkuuta 2014

Lars Erik Gästgivars /r
Elisabeth Naucclér /r
Peter Östman /kd
Jari Lindström /ps
Juha Väätäinen /ps
Jörn Donner /r
Christina Gestrin /r
Jari Myllykoski /vas
Arto Pirttilahti /kesk
Kalle Jokinen /kok
Mikko Savola /kesk
Tapani Tölli /kesk
Lasse Hautala /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Eero Reijonen /kesk
Ari Torniainen /kesk
Pentti Kettunen /ps
Jouko Skinnari /sd
Jyrki Yrttiaho /vr
Ismo Soukola /ps
Teuvo Hakkarainen /ps
Ville Vähämäki /ps
Martti Mölsä /ps
Pauli Kiuru /kok
Olli Immonen /ps
Raija Vahasalo /kok
Pirkko Ruohonen-Lerner /ps
Mikael Jungner /sd
Anna Kontula /vas
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Markku Mäntymaa /kok
Thomas Blomqvist /r
Matti Saarinen /sd
Osmo Kokko /ps
Markus Mustajärvi /vr
Markus Lohi /kesk
Maria Tolppanen /ps
Eeva-Maria Maijala /kesk
Simo Rundgren /kesk
Mats Nylund /r
Kaj Turunen /ps
Ari Jalonen /ps
Reijo Tossavainen /ps
Mikko Alatalo /kesk
Harri Jaskari /kok

Pia Kauma /kok
Kari Tolvanen /kok
Anne Holmlund /kok
Risto Kalliorinne /vas
Pertti Hemmilä /kok
Esko Kurvinen /kok
Sinuhe Wallinheimo /kok
James Hirvisaari /ml
Jussi Niinistö /ps
Mauri Pekkarinen /kesk
Eero Suutari /kok
Reijo Hongisto /ps
Esko Kiviranta /kesk
Lenita Toivakka /kok
Mika Kari /sd
Suna Kymäläinen /sd
Timo Heinonen /kok
Pentti Oinonen /ps
Anne-Mari Virolainen /kok
Jukka Kärnä /sd
Markku Rossi /kesk
Lauri Heikkilä /ps
Lea Mäkipää /ps
Arja Juvonen /ps
Pietari Jääskeläinen /ps
Vesa-Matti Saarakkala /ps
Janne Sankelo /kok
Markku Eestilä /kok
Pirkko Mattila /ps
Tuula Peltonen /sd
Ritva Elomaa /ps
Jaana Pelkonen /kok
Ilkka Kanerva /kok
Katja Taimela /sd
Jukka Kopra /kok
Arto Satonen /kok
Sofia Vikman /kok
Eila Tiainen /vas
Anssi Joutsenlahti /ps
Sauli Ahvenjärvi /kd
Jari Leppä /kesk
Satu Haapanen /vihr
Mika Lintilä /kesk
Mika Niikko /ps
Maria Lohela /ps

LA 23/2014 vp — Lars Erik Gästgivars /r ym.

Johanna Jurva /ps
Anne Kalmari /kesk
Timo V. Korhonen /kesk
Heikki Autto /kok
Aila Paloniemi /kesk
Pertti Salolainen /kok
Kauko Tuupainen /ps
Kari Rajamäki /sd
Kimmo Kivelä /ps
Johanna Ojala-Niemelä /sd
Antti Kaikkonen /kesk
Eero Lehti /kok
Leena Rauhala /kd
Juho Eerola /ps
Jukka Gustafsson /sd
Pauliina Viitamies /sd

Sanna Lauslahti /kok
Anne Louhelainen /ps
Laila Koskela /ps
Inkeri Kerola /kesk
Silvia Modig /vas
Aino-Kaisa Pekonen /vas
Leena Harkimo /kok
Jussi Halla-aho /ps
Rakel Hiltunen /sd
Sari Palm /kd
Elsi Katainen /kesk
Tapani Mäkinen /kok
Hanna Tainio /sd
Saara Karhu /sd
Mirja Vehkaperä /kesk
Ulla-Maj Wideroos /r